

OBSAH

Předmluva	11
Nejdůležitější označení a názvy	14

Část první

Afinní (rovnoběžkové) souřadnice vektoru a bodu

1.1. Geometrické vektory	17
1.1. Pojem vektoru	17
1.2. Součet vektorů	23
2.1. Součet dvou vektorů	23
2.2. Součet konečného počtu vektorů	26
1.3. Součin čísla s vektorem. Lineární soustava vektorů	29
3.1. Součin čísla (skaláru) s vektorem	29
1.4. Další pravidla o počítání s vektory a jejich úplný soubor. Pojem vektoru obecného a vektoru aritmetického	36
4.1. Asociativní zákon vektorového sčítání	36
4.2. Druhý distributivní zákon násobení čísla vektorem	37
4.3. Soubor (S) pravidel pro počítání s vektory	38
4.4. Aritmetické vektory	38
4.5. Isomorfní vektorové prostory	39
1.5. Afinní (rovnoběžkové) souřadnice bodu a vektoru	39
5.1. Pojem souřadnic	39
5.2. Souřadnice bodu roviny S_2 a vektoru vektorového prostoru V_2	40
5.3. Souřadnice bodu přímky S_1 a vektoru lineárního prostoru V_1	43
5.4. Souřadnice bodu prostoru S_3 . Souřadnice vektoru lineárního prostoru V_3	43
1.6. Orientace vektorové base. Determinant přechodu	46
6.1. Orientace base vektorového prostoru V_k	46
6.2. Příklad $k = 1$	48
6.3. Příklad $k = 2$	49
6.4. Příklad $k = 3$	50
Cvičení k první části	52

Část druhá

Analytická geometrie lineárních útvarů afinního prostoru

2.1. Parametrické rovnice přímky v rovině nebo v prostoru. Dělicí poměr	55
1.1. Lineární útvary prostoru S_k	55
1.2. Rovnice přímky dané bodem a směrem	55
1.3. Parametrické rovnice přímky určené dvojicí bodů	58
1.4. Dělicí poměr trojice bodů	59
2.2. Rovnice přímky v rovině	62
2.1. Obecná rovnice přímky	62
2.2. Směrnice tvar a úsekový tvar rovnice přímky	66

2.3. Dvojice přímek, svazky a rovinné osnovy přímek	67
3.1. Dvojice přímek v rovině	67
3.2. Svazky a rovinné osnovy přímek	68
2.4. Parametrické rovnice roviny	71
4.1. Vektorová parametrická rovnice roviny dané bodem a zaměřením	71
4.2. Rozepsání vektorové parametrické rovnice roviny	72
4.3. Soustavy parametrických čar roviny o rovnicích (4,3) nebo (4,5)	72
4.4. Parametrické rovnice roviny určené trojicí bodů	73
2.5. Rovnice roviny v prostoru	75
5.1. Obecná rovnice roviny	75
2.6. Dvojice rovin, svazky a osnovy rovin	79
6.1. Dvojice rovin	79
6.2. Směr společné přímky dvou různoběžných rovin	80
6.3. Svazky a osnovy rovin	81
2.7. Trojice rovin, rovinové a přímkové trsy	84
7.1. Vzájemná poloha tří rovin	84
7.2. Trsy	85
Cvičení k druhé části	87

Část třetí

Analytická geometrie lineárních útvarů eukleidovského prostoru

3.1. Skalární součin vektorů	96
1.1. Definice skalárního součinu; jeho komutativnost	96
1.2. Význam $\text{sgn } \mathbf{ab}$	97
1.3. Průmět a projekce vektoru; souvislost se skalárním součinem	97
1.4. Násobení skalárního součinu číslem; distributivní zákon	99
3.2. Base ortonormální a kartézské souřadnice vektoru a bodu	102
2.1. Base ortonormální	102
2.2. Součtový symbol S	105
3.3. Vzdálenosti bodů a úhly vektorů	105
3.1. Kartézské souřadnice jako projekce polohového vektoru bodu	105
3.2. Eukleidovské vzdálenosti bodů	106
3.3. Úhly vektorů	107
3.4. Směrové odchylky a kosiny	108
3.4. Rovnice přímky a roviny v kartézských souřadnicích. Vzdálenost bodu od přímky nebo roviny	114
4.1. Rovnice roviny v prostoru, resp. přímky v rovině ve vektorovém tvaru	114
4.2. Eukleidovská vzdálenost bodu od roviny	116
4.3. Normálová rovnice přímky a roviny	117
3.5. Vektorový součin	119
5.1. Definice vektorového součinu	119
5.2. Základní vlastnosti vektorového součinu	120
5.3. Násobení vektorového součinu skalárem, antikomutativnost a distributivnost	123
3.6. Součiny tří nebo čtyř vektorů. Objem rovnoběžnostěnu	125
6.1. Druhy součinů tří vektorů	125
6.2. Skalární součin tří vektorů	126
6.3. Dvojnásobný vektorový součin	129
3.7. Transformace kartézských souřadnic	130
7.1. Pojem transformace souřadnic	130
7.2. Ortogonální transformace vektorů i, j, k	131
7.3. Ortogonální transformace souřadnic obecného vektoru	135
7.4. Ortogonální transformace souřadnic bodu prostoru E_3	136
7.5. Ortogonální transformace souřadnic bodu roviny E_2	138
3.8. Polární souřadnice	142
8.1. O jiných druzích souřadnic	142

8.2. Polární souřadnice bodu v rovině	142
8.3. Semipolární souřadnice	146
8.4. Polární souřadnice bodu v prostoru	148
3.9. Základní věty sférické trigonometrie	150
9.1. Pojem sférického trojúhelníka	151
9.2. Kosinové věty sférické trigonometrie	153
9.3. Sinová věta sférické trigonometrie	154
9.4. Pravoúhlý sférický trojúhelník a pravidlo Neperovo	155
9.5. Prameny k studiu sférické trigonometrie	156
Cvičení k třetí části	157

Část čtvrtá

Kuželosečky a jiné čáry rovinné

4.1. Pojem geometrického místa bodů. Kružnice, její rovnice a základní vlastnosti	164
1.1. Geometrické místo	164
1.2. Kružnice	165
4.2. Středové kuželosečky	172
2.1. Elipsa	172
2.2. Hyperbola	179
2.3. Sdružené směry a průměry středových kuželoseček	186
4.3. Parabola	189
3.1. Normální rovnice paraboly	189
3.2. Tvar a konstrukce paraboly	190
3.3. Průměry paraboly	195
4.4. Obecná rovnice čar druhého stupně	197
4.1. Úvod	197
4.2. Diskriminant rovnice čáry druhého stupně	198
4.3. Středové čáry druhého stupně, určení jejich středu a zjednodušení jejich rovnice posunutím soustavy souřadnic	201
4.4. Další zjednodušení rovnice čáry druhého stupně otočením soustavy souřadnic	204
4.5. Nestředové čáry druhého stupně; zjednodušení jejich rovnice otočením soustavy souřadnic	208
4.5. Kuželosečka a přímka. Tečna kuželosečky	211
5.1. Čára druhého stupně a přímka	211
5.2. Středová kuželosečka a přímka	211
5.3. Parabola a přímka	213
4.6. Některé algebraické křivky vyšších stupňů, kotálnice čili křivky cyklické, spirály	218
6.1. Čáry algebraické a čáry transcendentní	218
6.2. Bernoulliho lemniskáta	219
6.3. Kubická a semikubická parabola	222
6.4. Kisoidy. Descartesův list	223
6.5. Křivky cyklické (kotálnice)	228
6.6. Spirály	241
Cvičení k čtvrté části	245

Část pátá

O plochách druhého stupně a o jiných plochách

5.1. Pojem geometrického místa bodů v prostoru; metody prostorového grafu a vrstevnic	255
1.1. Geometrické místo bodů v prostoru	255
1.2. Metody prostorového grafu a vrstevnic	257
5.2. Rovnice druhého stupně mezi kartézskými souřadnicemi bodu prostoru	260
2.1. Úvod	260
2.2. Roztřídění kvadrik	262
2.3. Společné vlastnosti regulárních kvadrik	264

5.3. Elipsoid	265
3.1. Trojosý elipsoid	265
3.2. Rotační elipsoidy. Kulová plocha	268
5.4. Hyperboloidy	273
4.1. Jednodílný hyperboloid	273
4.2. Rotační hyperboloid jednodílný. Hyperboloidické reguly	277
4.3. Dvojdílný hyperboloid	283
5.5. Paraboloidy	288
5.1. Společné vlastnosti paraboloidů	288
5.2. Eliptický paraboloid	289
5.3. Hyperbolický paraboloid	291
5.4. Paraboloidické reguly	293
5.6. Válce a kužele	296
6.1. O analytickém vyjádření čáry na ploše	296
6.2. Válce	297
6.3. Kužele	301
5.7. Rotační plochy	308
7.1. Vznik rotační plochy	308
7.2. Rovnice rotační plochy s osou rotace z	308
7.3. Rovnice rotační plochy v obecně položené kartézské soustavě souřadnic	310
5.8. Některé důležité přímkové plochy	315
8.1. Obecně o přímkových plochách	315
8.2. Konoidy	317
Cvičení k páté části	322

Část šestá

Doplňk o determinantech a maticích

6.1. Soustavy lineárních rovnic, jejich matice a determinant, lineární kombinace	334
1.1. Úvod	334
1.2. Soustavy lineárních rovnic	337
1.3. Lineární kombinace. Lineární závislost	339
6.2. Výpočet hodnoty determinantu	341
2.1. Rozvedení determinantu	341
2.2. Výpočet determinantů nejnižších stupňů. Sarrusovo pravidlo	343
6.3. Některé vlastnosti determinantů	345
3.1. Zaměnitelnost všech řádků za sloupce	345
3.2. Další vlastnosti determinantů	346
6.4. Hodnota matice	349
4.1. Hodnota matice a hodnota matice rozšířené	349
4.2. Hodnota matice typu $1/n$, $2/n$ a $3/n$	351
6.5. Řešení soustavy lineárních rovnic homogenních	352
5.1. Řešení partikulární a řešení obecné	352
5.2. Nejjednodušší soustavy	353
6.6. Řešení soustavy lineárních rovnic nehomogenních	362
6.1. Souvislost se soustavou lineárních rovnic homogenních	362
6.2. Vlastnosti řešení nehomogenních soustav	363
6.3. Cramerovo pravidlo a Fröbeniova věta	364
Literatura	369
Rejstřík	370